

FIGYELŐ

A Magyar Tudomány Ünnepe 2008

az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskolai Karon

20 éves múlttra tekint vissza a Szomatopedagógia tanszék, és 30 évvel ezelőtt indult el a szomatopedagógus-képzés főiskolánkon. Ezért az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskolai Kar 2008. évi Magyar Tudomány Ünnepét Fótiné Hoffmann Éva mb. tanszékvezető és a Szomatopedagógiai Tanszék munkatársai rendezték.

A tudomány ünnepe így alkalmat adott az *ünnepelésre*, alkalmat adott visszatekinteni a szomatopedagógus képzés gyökereire, kialakulására és fejlődésére, egyben köszönetet mondani azoknak, akik lehetővé tették a szakos képzés létrejöttét.

Az ünnepi ülés éppen ezért több részből állt. A fentiek mellett alkalom nyílt arra, hogy az érdeklődők megismerjék a szomatopedagógia kompetenciáját, a Szomatopedagógiai Tanszék és a szomatopedagógus képzés fejlődését, a szomatopedagógia gyakorlatát és a tanszéki munkatársak tudományos kutatásait.

Beszámolóinkban nincs mód valamennyi előadást részleteiben ismertetni, a konferencia előadásainak áttekintésével szeretnénk rámutatni arra, hogy a szomatopedagógia mint gyógypedagógiai diszciplína nemcsak a mozgáskorlátozott emberek életét átfogó gyógypedagógiai megsegítésének tudománya, hanem az egyéb sérülésspecifikus pedagógiák tevékenységéhez is hozzájárulhat azzal, hogy szakszerű segítséget nyújt a fogyatékosok okozta sajátos tartási és mozgási elváltozások javításához.

A tudományos ülés a szomatopedagógia kialakulásának *történeti áttekintésével*, eredményeinek megfogalmazásával kezdődött. *Benczúr Miklósné és Lányiné Engelmayer Ágnes*, mint két olyan kollega, aki a képzés előkészítésétől a megalakulásáig és utána is évekig részese voltak ennek a folyamatnak – foglalkoztak a szomatopedagógia kialakulásával és fejlődésével, tartalmi összetevőivel. Lányiné dr. Engelmayer Ágnes előadásában a szomatopedagógia kialakulásának kezdeti lépéseitől kiindulva a gyógypedagógiai pszichológia és a szomatopedagógia kapcsolódását részletezte. *Bernolák Béláné* a szomatopedagógiának a korai fejlesztés területén végzett kutatásait, eredményeit és a korai fejlesztésre irányuló jelen helyzetét ismertette.

Akik támogatták a szomatopedagógia létrejöttét

dr. Mébes József

Lányiné dr. Engelmayer Ágnes

Csávás Dezsőné

Gordosné dr. Szabó Anna

A szomatopedagógia komplex hatásrendszere és kompetenciája elsődlegesen a mozgáskorlátozott személyek életét átfogó gyógypedagógiai megsegítésére terjed ki. A szomatopedagógia a szűkebb értelemben vett gyógypedagógia sajátos diszciplínája, amely a kapcsolódó szaktudományok összhangjában és együttműködésében hat. A mozgáskorlátozottság meglehetősen széleskörű és egymástól eltérő típusú és súlyosságú népességre terjed ki, ezért a szomatopedagógia műveléséhez elengedhetetlen a korszerű medicinális – pszichológiai, pedagógiai és a rehabilitációs háttér ismerete; a társterületekkel való kapcsolat és szakmai együttműködés. Így az ünnepi konferencia egyik legérdekesebb része volt a *szomatopedagógia és a kapcsolódó szaktudományok* beszámolója. Ennek keretében a hallgatóság azokat a kutatásokat, ellátási formákat ismerhette meg, amelyekben a szomatopedagógia is megjelenik, kapcsolódik, vagy amelyek eredményeit alkalmazzák. Az orvosi és orvos-rehabilitációs háttértudomány területéről kiemelkedő előadás volt *dr. Katona Ferenc és dr. Berényi Marianne* előadása a neuroterápiáról és annak szerepéről a szomatopedagógia tevékenységben,

valamint *dr. Szever Zsuzsa* előadása a gyermekneurológia és a szomatopedagógia kapcsolatáról. *Dr. Fogarasi András* orvos-szomatopedagógus előadása az epilepszia diagnózis kutatások eredményeit, a tartós videó-EEG monitorozás módszerét és annak alkalmazási területeit ismertette. *Dr. Farkas András* a fejlődési rendellenesség következtében kialakult széklet és vizelet inkontinencia kezelésének újabb eredményeiről, az intermittáló önkátérezés módszeréről és új sebészeti eljárásokról számolt be. *Dr. Pantó Tamás* a mozgáskorlátozottság hátterében álló mozgásszervi megbetegedések változásairól adott tájékoztatást, valamint a mozgáskorlátozott gyermekek ortopédiai ellátásáról.

Balogh Ildikó a fizioterápia és a szomatopedagógiai mozgásnevelés eltérését és részbeni azonosságát emelte ki előadásában; a fizioterápia és a mozgásnevelés kapcsolódási pontjaival és különbözőségeivel.

Előadás hangzott el *Schultheisz Judit* és *Márialigeti Ilona* részéről a Gézengúz Alapítvány koncepciójába illesztett, interdiszciplináris moduláris ellátási formáról, a szakmai team által kidolgozott un. intervenciók egységben végzett, korai fejlesztésről. A korai fejlesztés volt a témája a Korai Fejlesztő Központ előadójának, *Hajtó Krisztina* előadásának is azzal, hogy részletesen ismertette a mozgásterápia érvényesülését a korai intervenció gyakorlatában.

Az ünnepi ülés külön részben foglalkozott a szomatopedagógia a feladataival a gyakorlatban. Az előadók ennek keretében a mozgáskorlátozott személyek ellátásának jelen helyzetét mutatták be, feltárva a szomatopedagógia gyakorlatának színterein végzett munkát, a gyakorlati munka sarkalatos pontjait, problémáit és az ott folyó kutatásokat.

A Mozgásvizsgáló Országos Szakértői és Rehabilitációs Bizottság vezetője, *Péror Sára* a bizottsági nyilvántartás adataiból azokat a figyelemre méltó adatokat emelte ki, amelyek a jövőbeni feladatokra mutatnak rá a korai megsegítésben és az inkluzív nevelésben. Kiemelendő volt *Nádas Pál* és *Esztergomi Anna* előadása a mozgáskorlátozott gyermekek és fiatalok részére a megvalósulás alatt lévő új intézmény, az un. "Második Esély Iskolája" című előadásukban ismertettek. A bemutatott komplex iskola-rendszer és módszertani központ mindazt tartalmazza, amely korszerű és folyamatos ellátást képes nyújtani majd azoknak, akik ma még az integrált nevelés területéről, különböző okok folytán, kimaradnak és akik részére ez a rendszer a társadalmi beilleszkedést alapozó megoldást jelenthet. *Hegedűs Lajos*, a MEOSZ elnökének a beszámolója a felnőtt ellátás gondjairól szólt. A mozgáskorlátozott fiatalok jövőt meghatározó új koncepciója fogalmazódott meg a hallgatóság számára *Kogon Mihály* igazgató előadásában. A Mozgássérült Emberek Rehabilitációs Központjának (MEREK) új szakmai szolgáltatásai a fiatal és felnőtt mozgáskorlátozott emberek részre nyújtja az önálló életre felkészítés esélyét.

Az egészségügy a gyógypedagógiának nem szokványos gyakorlati színtere. *Katona Enikő* és munkatársai – *Vámos Tibor*, *Herczeg Dóra*, *Bálint Éva*, *Gacsal Csaba* – az Országos Orvosi Rehabilitációs Intézet különböző osztályain, mint szomatopedagógusok dolgoznak, és így hitelesen fogalmazhatták meg azokat a feladatokat, tevékenységeket, amelyeket az egészségügyi teamben eredményesen alkalmazhatnak.

A Szomatopedagógiai Tanszék kutatásai keretében a tanszék munkatársainak kutatási beszámolóit hallottuk. *Kullmann Lajos* az életminőség vizsgálatok kutatási eredményeiről számolt be, *Mlinkó Renáta* előadásában a diagnosztika területén elért eredményekről, valamint a cerebriparetikus és nem cerebriparetikus tanulók

képességprofilbeli eltéréseiről szólt. *Márkus Eszter* a szomatopedagógia hatékonyságát elemezte a fejlesztő iskolai oktatásban, kitérve az első országos reprezentatív kutatás eredményeinek a bemutatására.

Kalbli Katalin előadása a fogyatékos emberek sportjában a sportolásra motiváló tényezőkkel és az edzőkkel szembeni elvárásokkal foglalkozott, a mozgáskorlátozott személyek sportjáról írt PhD-dolgozatának eredményei alapján.

Márkus Eszter beszámolt a felsőoktatás átalakulásának a hatásáról a szomatopedagógus-képzésre (BSc-MSc képzés), a tanszék által akkreditált továbbképzésekről, tanfolyamokról, a szomatopedagógia szakot végzettek iránti igényről. *Péntek Dózsa Melinda* „Pályatükör a végzett szomatopedagógusokról” című előadásában részletes adatokkal is bizonyította a szomatopedagógiai iránti igényt, a szomatopedagógusok megjelenését a gyógypedagógia egyéb szinterein, igazolva egyben a volt kétszakos képzés hatékonyságát, illetve a régi szakos képzés kiegészítésére, a BSc-képzéshez kapcsolódó új szakirányú továbbképzési szakok indokoltságát.

Szólnunk kell a Magyar Tudomány ünnepe főiskolai rendezvényének keretében két olyan eseményről is, amelyek szomatopedagógiát mint a gyógypedagógia sajátos diszciplináját nemcsak bemutatták elméletben és gyakorlatban egyaránt, hanem mindenki számára érthetővé tette, hogy annak művelése olyan szakmai hivatás, elkötelezettség, amely nemcsak szakmai felkészültséget, hanem odafigyelő, örömet jelentő partnerséget jelent mindenki számára. Ez sugárzott a Mozgásjavító Általános Iskola és Módszertani Központ fényképkiallítás anyagából és a tanulók által bemutatott művész-torna bemutatóból is.

A kiállítás fényképeit *Pintér Márta* fényképész készítette, és *Nádas Pál*, az intézmény igazgatója a fényképkiallítás megnyitásakor arra hívta fel a figyelmet, hogy a képek a

*Mozgásjavító Általános Iskola EGYMI és Diákotthon tanulóinak
zenés gimnasztika gyakorlata*

mindennapokat mutatják, a gyermeki élet örömeit. Számunkra pedig azt, hogy a fényképeken tükröző gyermekszemek mondanivalója adja meg munkánk értelmét.

A nagyszerű zenés gimnasztikát *Tajthy Katalin* szomatopedagógus tanította be a Mozgásjavító Általános Iskola növendékeinek. Gratulálunk nekik, és további hasonló szép, sikeres szerepléseket kívánunk!

Jó volt részt venni a konferencián és késő délutánig hallgatni az előadásokat; meglátni mindazt, ami ezen előadások mögötti munkát jelzi és bizonyítja a szomatopedagógia iránti igényt; a ma eredményeit, a szomatopedagógia helyét és szerepét a gyógypedagógiában, a fogyatékos emberek életét átformáló rehabilitációjában.

Köszönjük a gyerekeknek és szüleiknek, a fényképésznek és a fényképeket kölcsönadó iskolának, a rendezvény szervezőinek, hogy ezzel az élménnyel gazdagították a főiskola 2008. évi Magyar Tudomány Ünnepe rendezvényét.

Benczúr Miklósné
MAGYE Mozgásfogyatékosügyi Szakosztály

Magyar sikerek a Speciális Olimpián

2009. 02. 07–13. között Amerikában, Idaho állam fővárosában Boise-ban rendezték meg a IX. Speciális Olimpiát, a Téli Világjátékokat.

A tanulásban vagy értelmileg akadályozott emberek legmagasabb szintű versenye ez az esemény. A világ minden tájáról 3000 sportoló érkezett a nemes versengésre.

A 37 sportolóból, és a kísérőkből álló magyar delegáció az alábbi öt szakágban nevezett:

Hófutás, alpesi sí, gyorskorcsolya, műkorcsolya, padlólhoki.

A fiatalok és felkészítőik több éves kemény munkájának eredményeképpen összesen 6 arany, 11 ezüst, 12 bronzéremet gyűjtöttek össze a havas, jeges versenyszámokban.

Azok számára, akik nem járatosak ezekben szakágakban, apró magyarázat lehet szükséges a fenti sportágakhoz. Természetesen aprólékosan kidolgozott szabályok vannak minden szakágban, de ezek ismertetése, a szaknyelv használata most nem cél.